

המתח בין טורקיה לארה"ב ☒ וכיצד כל זה קשור לישראל?

18.02.2025 | נועה לזימי | written by

למרות העובדה שבעבר התגאו השניים בקשרי העבודה הטובים שלהם, והיו נראים מקורבים ומיודדים, מספר סוגיות עמדו ביניהם לרועץ במהלך כהונתו הראשונה של טראמפ. כעת, עם פתיחת כהונתו השנייה בבית הלבן, כמה מאותן סוגיות מפתח עדיין נותרו על הפרק, לצד היווצרותם של מתחים חדשים ☒ ולאלו עשויים להיות השלכות על ישראל בזירות השונות.

הסוגייה הבוערת ביותר בימים אלו היא חזון "הרילוקיישן" של טראמפ לתושבי עזה ובנייתה מחדש כ"ריביירה של המזרח התיכון". כצפוי, תגובתה הנזעמת של טורקיה לא איחרה לבוא. נשיא טורקיה אמר כי התוכנית אינה "ראויה לדיון" והוסיף כי ל"אף אחד אין את הסמכות להוציא את הפלסטינים ממולדתם".

ארדואן, תומך חמאס מובהק, עשוי להשתמש במעמדה של טורקיה בנאט"ו כאמצעי להפעלת לחץ על גורמים בממשל האמריקאי לסיכול התוכנית. לנוכח ההתנגדות הרבה שהצהרותיו של טראמפ לגבי עזה עוררו גם בקרב מדינות ערב המתונות, והניסיון הגרמני-טורקי להחייאת פתרון שתי המדינות, ישראל תידרש להדגיש את תמיכתה המקיפה של טורקיה בארגון הטרור ולא לאפשר ללחצים הללו לגרום לטראמפ לזנוח את התוכנית ולהסתפק בה כאיום גרידא על חמאס.

זירה נוספת שבה התגלעו מתחים בין אנקרה לווינגטון היא סוריה. כבר כמעט עשור, ארה"ב תומכת בארגון "הכוחות הסורים הדמוקרטים" (SDF), מעין ברית צבאית בהובלת הארגון "היחידות להגנת העם" (YPG), המזוהה עם אויביה המרים של אנקרה מבית, ה-PKK.

ב-2019, עקב הכנות לקראת פלישה של אנקרה לסוריה, טראמפ העדיף לא להתערב והורה על הסגת כוחות אמריקאיים מצפון סוריה, אך לבסוף חזר בו מתוכניתו המקורית. לשמחתה של אנקרה, אותו טראמפ, נשמע כיום פחות מהוסס ביחס לסוגיה. למעשה, גורמים בפנטגון מגבשים תכנית להסגת כל הכוחות האמריקניים הפרוסים בסוריה ☒ מהלך שצפוי להיארך עד כשלושה חודשים.

מבחינת ישראל מדובר בחדשות רעות שכן נסיגה אמריקאית תקל על התבססותם של אסלאמיסטיים פרו-טורקים וכוחות עוינים אחרים בירדן השכנה שכבר כיום מאוימת על ידי איראן החותרת להפלת המשטר ותקיפת ישראל מהגדה המזרחית. משכך, חשוב שישראל תתעקש על השארת לפחות חלק מהכוחות האמריקאיים במשולש הגבולות סוריה-עיראק-ירדן.

מוקש נוסף שמעיב על יחסי שתי המדינות הוא העובדה שטורקיה, חברת נאט"ו, רכשה את מערכת ההגנה האווירית מרוסיה, ה-S400. מיד לאחר המשלוח הראשון של רכיבי המערכת

ביולי 2019, הכריזה ארה"ב על הסרתה של טורקיה מתוכנית הייצור של מטוסי F-35 וביטלה את המכירה המתוכננת של 100 מטוסים לטורקיה.

ארדואן המשיך בקו לעומתי מול נאט"ו כאשר התנגד במשך תקופה ארוכה לצירופן של שוודיה ופינלנד לברית ההגנה, ונעתר לבסוף ככל הנראה תמורת גזר אמריקאי שהובטח לו ² שדרוג הצי האווירי שלו ב-40 מטוסי F-16 חדשים. לאור האמור, נכון תעשה ישראל אם תלחץ על ארה"ב לרסן את התנהלותה המסוכנת של טורקיה הן בהתייצבותה לצד חמאס, והן בזירה הסורית היכן שהולך ונבנה ציר סוני רדיקלי של האחים המוסלמים בהובלתה, ובסיועה של קטאר.

הטלת מכסים גבוהים על יבוא אלומיניום ופלדה מטורקיה, צעד שטרמפ כבר נקט בו בעבר, יכול לשמש מנוף לחץ משמעותי על אנקרה אשר כלכלתה רק לאחרונה מתאוששת ממשבר כלכלי מתמשך. עוד חשוב יהיה לשים לב שטורקיה לא זולגת לידידות עם איראן. על אף העוינות ההיסטורית בין השתיים, וכעת במיוחד על רקע פירוק הציר השיעי והיחלשותו בסוריה, השתיים כבר הוכיחו כי הן יודעות להתגבר על המחלוקות ולשתף פעולה בעת הצורך.

התפרסם באתר וואלה, בתאריך 18.02.2025.